

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy, v právní věci žalobce: **A. p. ž. p., o. s.**, zastoupeného JUDr. Petrem Kužvartem, advokátem se sídlem Za Zelenou liškou 967/B, Praha 4, proti žalovanému **Ministerstvu pro místní rozvoj**, se sídlem Staroměstské nám. 6, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 5. 2003, č. j. 7994/2003-63/O-682/03, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 6. 2004, č. j. 8 Ca 165/2003-29,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 6. 2004, č. j. 8 Ca 165/2003-29, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou kasační stížností ze dne 12. 7. 2004 se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhal zrušení shora uvedeného pravomocného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný v územním řízení ve věci umístění stavby „K. c. V.“ nepřiznal žalobci postavení účastníka územního řízení. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že žalobce neoznámil písemně svou účast v řízení ve lhůtě stanovené v § 70 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny.

Žalobce v žalobě namítal, že napadené rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v rozporu s § 70 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. a § 34 odst. 4 zákona č. 50/1976 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Zákon č. 114/1992 Sb. dává občanskému sdružení oprávnění být předem informováno o zamýšlených zásazích do krajiny a to prostřednictvím účasti ve správních řízeních. Za tím účelem je občanské sdružení oprávněno být informováno o zahájení těchto řízení a to tak, aby mělo skutečně osm dní na to, aby svoji účast oznámilo.

V odůvodnění rozsudku soud uvedl, že lhůtu pro přihlášení účastníka správního řízení je nutné odvíjet ode dne zahájení řízení návrhem strany. Je skutečností, že právní úprava v tomto ohledu je velmi striktní a přísná a nedává tak občanským sdružením mnoho času k tomu, aby své účastenství ohlásili. V dané věci bylo územní řízení zahájeno podáním návrhu dne 11. 12. 2002, osmidenní lhůta počala plynout následujícího dne a skončila tedy dnem 19. 12. 2002, což byl poslední den, kdy bylo možno učinit u správního orgánu oznámení o tom, že se žalobce hodlá řízení účastnit. Není sporu o tom, že oznámení učinil žalobce později, byť je sporné, zda se tak stalo 23. 12. 2002 (jak tvrdí žalobce v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí a jak to akceptoval žalovaný v napadeném rozhodnutí), nebo až dne 30. 12. 2002, jak se uvádí v prvostupňovém rozhodnutí a jak by vyplývalo z otisku razítka na prohlášení, které je založeno ve správním spise.

Žalobce napadl rozsudek soudu kasační stížností, opírající se o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a domáhá se zrušení napadeného rozhodnutí soudu. Poukazuje na to, že osmidenní lhůtu pro přihlášení do řízení dle § 70 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., je nutno, v případě, kdy je informace zahájení řízení doručena po jeho zahájení, počítat od data, kdy se občanské sdružení o zahájení řízení skutečně dozvědělo, tj. od data doručení oznámení o zahájení řízení. Má-li občanské sdružení oprávnění podle § 70 odst. 2 a 3 zákona č. 114/1992 Sb. být informováno předem o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny, pak je nutno lhůtu pro oznámení účastenství počítat od momentu, kdy se občanské sdružení o zahájení řízení dozví. Proto musí být oznámení o zahájení řízení učiněno tak, aby občanské sdružení mělo skutečně osm dní na to, aby svoji účast v řízení správnímu orgánu oznámilo. Není-li občanské sdružení o zahájení řízení informováno předem, nelze po něm spravedlivě požadovat, aby oznámilo svoji účast v řízení, o jehož zahájení nemá tušení. Takový výklad by podporoval možnou libovůli správního orgánu v úvaze, kdy se rozhodne zahájení řízení občanskému sdružení oznámit. Pokud by tak učinil po uplynutí lhůty (což je reálně možné), pak by již nikdy nemělo občanské sdružení možnost se takových řízení účastnit. Svoje tvrzení opřel žalobce i o názor Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku sp. zn. 2 As 13/2003 potvrdil správnost názoru žalobce. Z uvedených důvodů žalobce navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti žalobce uvedl, že se zcela ztotožňuje s právním názorem vyjádřeným v rozsudku městského soudu. Každý odstavec § 70 zákona č. 114/1992 Sb. řeší jiný okruh vztahů, několikrát prošel již zákonodárným procesem, aniž došlo od roku 1992 ke změně uvedených ustanovení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Žalobcem v kasační stížnosti předestřenou právní otázkou, je otázka interpretace a aplikace § 70 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění účinném do 27. 4. 2004.

Účelem tohoto zákona je podle § 1 přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás a k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji.

Podle § 70 se ochrana přírody podle tohoto zákona uskutečňuje za přímé účasti občanů, prostřednictvím jejich občanských sdružení a dobrovolných sborů či aktivů při orgánech

ochrany přírody. Místně příslušná organizační jednotka občanského sdružení, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny (dále jen "občanské sdružení"), je oprávněna, pokud má právní subjektivitu, požadovat u příslušných orgánů státní správy, aby byla předem informována o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona. Odstavec 3 citovaného ustanovení garantuje občanskému sdružení oprávnění za podmínek a v případech podle odstavce 2 účastnit se správního řízení, pokud oznámí svou účast písemně do osmi dnů od zahájení řízení orgánu státní správy, který řízení zahájil; v tomto případě má postavení účastníka řízení.

Při aplikaci a interpretaci právní normy je vždy nutno šetřit jejího významu. Záměrem právní normy je zjevně zajistit postavení účastníka řízení občanským sdružením a to při zachování podmínek zákonem stanoveným a v případě, že se ke svému účastenství v řízení přihlásí ve stanovené osmidenní lhůtě. Je-li zákonem stanovená lhůta pro uplatnění práva, pak musí být možnost uplatnění oprávnění reálná. Protože však správní řízení je možno zahájit dvěma způsoby (na návrh a z podnětu správního orgánu), a v obou případech může být zahájeno správní řízení, při němž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona, pak právo účasti občanských sdružení na těchto řízeních zahájených oběma způsoby, při respektování dalších zákonných podmínek, musí být jistě zachováno.

Je-li řízení zahájeno z podnětu správního orgánu, existuje-li tedy záměr správního orgánu zahájit správní řízení, při němž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny (správní orgán o takovém řízení dopředu ví), pak oznámí-li občanskému sdružení zamýšlený termín zahájení správního řízení, je reálné, aby se občanské sdružení v osmidenní lhůtě ke svému účastenství v řízení přihlásilo. Jiná je však situace, je-li správní řízení zahájeno z podnětu účastníka. V takovém případě musí být osmidenní lhůta pro přihlášení se k účastenství počítána od okamžiku, kdy se občanské sdružení o zahájení předmětného řízení dozví. Kdyby tomu bylo tak, jak tvrdí žalovaný, bylo by pouze na správním orgánu, kdy zahájení řízení občanskému sdružení oznámí a pokud by mu termín již zahájeného správního řízení sdělil po uplynutí zákonem garantované osmidenní lhůty, ocitnulo by se občanské sdružení v naprosté kontumaci. Takový výklad uvedeného ustanovení by nebyl v souladu se záměrem zákona o ochraně přírody a krajiny a nebyl by rovněž v souladu s pravidly logiky a rozumného výkladu právních norem.

Nelze rovněž přijmout výklad citovaného ustanovení, že pod ochranou zákona jsou pouze ta správní řízení, která jsou vyvolána správním úřadem samotným („povinnost informovat o zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních“ - § 70 odst. 2), neboť pak by správní řízení vyvolaná účastníky, která se rovněž mohou podstatným způsobem dotknout zájmů ochrany přírody a krajiny, byla z účasti občanů na takových řízeních vyloučena.

Naopak, uskutečňuje-li se podle § 70 ochrana přírody podle tohoto zákona za přímé účasti občanů, pak se tak děje jak v případech, kdy je správní řízení vyvoláno účastníky, tak i v případech, je-li zahájeno z podnětu správního orgánu. V obou těchto případech musí být zachováno právo občanského sdružení na účasti v takovém řízení, při zachování ostatních zákonných podmínek.

Osmidenní lhůta pro písemné oznámení účasti ve správním řízení, se odvíjí od okamžiku doručení sdělení o zahájení správního řízení příslušným orgánem státní správy.

Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil.

Městský soud v Praze je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.); v dalším řízení je proto nutno postavit najisto, kdy žalobce oznámil správnímu orgánu svoji účast v řízení a rozhodnout, zda byla účast žalobcem oznámena včas a zda se stal účastníkem územního řízení či nikoliv.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. dubna 2005

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu